

Temaplan

Klima- og miljøplan 2025-2030

Namsos kommune

Sammen
skaper vi
muligheter

Innhold

1	Oppsummering	5
2	Innledning.....	6
2.1	Om planprosessen.....	7
2.2	Tematisk avgrensning	8
2.3	Hvordan bruke planen	8
3	Namsos kommunes visjon og hovedmål	9
4	Nasjonale og regionale føringer	10
4.1	FNs bærekraftsmål	10
4.2	Parisavtalen.....	10
4.3	Klimaloven.....	11
4.4	Nasjonale klimamål	11
4.5	Meld. St. 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021-2030	11
4.6	Meld.st 36 (2020-2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskapning fra norske energiresurser	12
4.7	Statlige planretningslinjer for klima- og energiomlegging og klimatilpasning.....	12
4.8	«Sånn gjør vi det» Trøndelags strategi for klimaomstilling	12
5	Klimagassutslipp	13
5.1	Direkte utslipp.....	13
5.2	Klimafotavtrykk	14
5.3	Avfall og avløp.....	15
5.4	Klimatilpasning	15
5.5	Mål og delmål.....	16
6	Klimatilpasning.....	16
6.1	Sårbarhet.....	16
6.1.1	Liv og helse.....	17
6.1.2	Ytre miljø	17

6.1.3	Materiell verdi	17
6.2	Mål og delmål.....	18
7	Energi	18
7.1	Fjernvarme	18
7.2	Energiforbruk.....	19
7.3	Mål og delmål.....	20
8	Transport	20
8.1	Utslipp.....	20
8.1.1	Personbiler	21
8.1.2	Tjeneste transport	22
8.2	Kollektivt og offentlig tilgjengelig tilbud	22
8.3	Pendling.....	23
8.4	Mål og delmål.....	24
9	Bygg og anlegg	24
9.1	Byggenæringens klimaavtrykk	25
9.2	Eiendomsstrategi og klimasatsing	26
9.3	Energieffektivisering.....	27
9.4	Mål og delmål.....	27
10	Natur, areal og landbruk	28
10.1	Drøfting Natur, areal og landbruk	28
10.1.1	Natur	28
10.1.2	Areal	29
10.1.3	Landbruk.....	30
10.2	Mål og delmål.....	30
11	Innsatsområder	30
11.1	Energiberedskap og energieffektivisering i kommunale bygg.....	31
11.2	Beredskap, planlegging og samfunnssikkerhet.....	31
11.3	Arealforvaltning for klima og natur	31

11.4	Bærekraftig transport og mobilitet.....	32
11.5	Klimavennlig bygg og eiendomsforvaltning.....	32
11.6	Utslippsreduksjon i landbruksplanlegging og styrke karbonlagring.....	32
12	Oppsummering og oppfølging av planen.....	33
12.1	Oppsummering av mål og delmål	33
12.1.1	Klimagassutslipp	33
12.1.2	Klimatilpasning	33
12.1.3	Energi	34
12.1.4	Transport.....	34
12.1.5	Bygg og anlegg.....	35
12.1.6	Natur, areal og landbruk.....	35
12.2	Oppfølging av planen	36
13	Referanser.....	37

1 Oppsummering

Klima- og miljøplanen for Namsos kommune 2025–2030 er en retningsgivende temaplan som gir en detaljert oversikt over kommunens klimagassutslipp og skisserer strategier for både utslippsreduksjon og klimatilpasning. Planens hovedmål er at Namsos skal være klimanøytral, med netto null utslipp, innen 2030.

Planen vektlegger kommunens rolle både som samfunnsutvikler, myndighetsutøver, tjenesteyter, innkjøper, eier og drifter. Den setter konkrete mål og delmål for både kommunen som organisasjon (blant annet innen egen drift, innkjøp, tjenestekjøretøy og bygg) og for kommunen som helhet (det geografiske området med innbyggere og næringsliv).

Utslippsanalysen viser at klimagassutslippene i kommunen kun er redusert med 5,3 prosent fra 2009 til 2023, langt unna målet. Særlig jordbruk og veitrafikk peker seg ut som de største kildene, og står samlet for om lag 75 prosent av de totale utslippene i kommunen. Planen identifiserer også behovet for bedre datagrunnlag for indirekte utslipp og en overgang til mer sirkulære løsninger i avfallshåndteringen.

Planen bygger på et bredt kunnskapsgrunnlag, herunder bærekraftsrapport, klimasårbarhetsanalyse og innbyggerundersøkelser, og er forankret i nasjonale og internasjonale føringer som FNs bærekraftsmål, Parisavtalen og Klimaloven. Den omfatter sentrale innsatsområder som:

- Klimagassutslipp
- Klimatilpasning
- Energi
- Transport
- Bygg og anlegg
- Natur, areal og landbruk

Planens oppfølging skjer gjennom et årlig klimabudsjett som revideres og rapporteres jevnlig, og som synliggjør framdrift i utslippsreduksjon og klimatiltak.

2 Innledning

Dette er Namsos kommunes sin klima- og miljøplan. I denne planen beskrives kommunens utslippsbilde, konkrete mål og delmål for å redusere klimagassutslipp og tilpasse seg klimaendringene. Den legger til grunn hvordan Namsos kommune skal være med på det grønne skifte og skal bidra inn i nasjonale og regionale mål.

Temaplanen for klima og miljø fungerer som et strategisk verktøy for kommunen og gir føringer og retning for utviklingen innenfor klima og miljø. Den skal bidra til en helhetlig og kunnskapsbasert tilnærming, og sikre at temaet blir godt ivaretatt i kommunens øvrige planlegging og virksomhet. Temaplanen har som mål å styrke den langsiktige og sektorovergripende planleggingen i kommunen, og danner et viktig grunnlag for videre planarbeid og prioriteringer. Den har et langsiktig perspektiv og er ikke ment å inkludere en konkret tiltaksdel. Dette fordi tiltak bør kunne evalueres og justeres hyppigere enn det planens varighet tillater. I stedet forankres tiltaksdelen av klima og miljøplanen i klimabudsjettet, som kan revideres oftere og tilpasses nye behov og prioriteringer.

Temaplanen starter med innledende kapitler, hvor blant annet planprosessen, sammenhengen til kommuneplanens samfunnsdel, samt nasjonale og regionale føringer, beskrives. Deretter beskriver planen klimagassutslipp og forbruk av energi i kommunen, etterfulgt av flere sektorer som både er områder der kommunen har stor påvirkning, men også viktig tema relatert til kommunens klima og miljø: transport, klimasårbarhet, energi, bygg, anlegg, natur, areal og landbruk. Status, utfordringer, muligheter og mål og delmål omtales for de ulike områdene. Avslutningsvis oppsummeres målene og delmålene, og oppfølging av planen forklares.

Tiltaksdelen av planen er klimabudsjettet. Gjennom klimabudsjettet vil klimamålene, utfordringene og retningene presentert i denne planen knyttes opp mot handling. Implementering og rapportering av tiltakene i klimabudsjettet vil bidra til utslippsreduksjoner og sikre oppfølging av planen. Klimabudsjettet inngår som et eget kapittel i handlingsprogram med økonomiplan.

2.1 Om planprosessen

Utarbeidelsen av Namsos kommune sin reviderte klima- og miljøplan har foregått parallelt med revideringen av temaplan for landbruk og utarbeidelse av temaplan for næring. Det ble etablert en tverrfaglig kjernegruppe med medlemmer fra alle de ulike planene for å sikre en rød tråd gjennom planarbeidet.

I den reviderte planen er det lagt stort fokus på områdene fra den tidligere planen, men også bygget videre der vi nå har fått tilgang og utviklet større kunnskapsgrunnlag. Det ble utviklet, i regi av Trøndelag fylkeskommune sitt bærekraftsnettverk, bærekraftsrapporter med 71 ulike indikatorer koblet opp til FNs bærekraftsmål og gjennomført en innbyggerundersøkelse der det ble stilt spørsmål om innbyggerne sine holdninger opp mot bærekraft.

Klimasårbarhetsanalysen som ble utformet i 2022 er et viktig kunnskapsgrunnlag i planen.

For involvering av flere parter i planarbeidet deltok klima- og miljøplanen på møter sammen med næringsplanen og integreringsplan inn i tre råd. Det var Eldrerådet, Råd for personer med nedsatt funksjonsevne og Ungdomsrådet. Det ble stilt tre like spørsmål i alle rådene og innspill ble sortert på både antall ganger samme type innspill ble nevnt og viktigheten medlemmene mente innspillet var. Disse ble sortert etter antall ganger samme type innspill ble nevnt, om innspillet samsvarer med kunnskapsgrunnlaget, samt om det var behov for og tid til å innhente mer informasjon.

Klima- og miljøplanen, klimabudsjettet og miljøledelses verktøyet Miljøfyrtårn utfyller hverandre, men er samtidig separate styringsverktøy. Forskjellen er at klima- og miljøplanen i større grad er beskrivende og retningsgivende, der klimabudsjettet fokuserer på statistikk og tiltak og miljøfyrtårn handler om miljøledelse og drift. Likevel inneholder miljøfyrtårn langsiktige mål og tiltak selv om det da fokuserer mer på kommunen selv. Klimabudsjettet kan også inneholde tiltak som ikke direkte treffer et mål eller delmål i planen, men som på andre måter bidrar til kommunens klimamål. Dette sørger for at klima- og miljøplanen, klimabudsjett og Miljøfyrtårn utfyller hverandre og setter mål og tiltak for både kommunen som en helhet og som en organisasjon.

Det er derfor når det kommer til mål og delmål i klima- og miljøplanen tatt et utgangspunkt fra medvirkningsprosessen, kunnskapsgrunnlagene, forpliktelser gjennom Miljøfyrtårn og andre planer. Disse er vurdert opp mot tidsperspektivet og behov for kunnskap og kartlegging.

Arbeidet med denne temaplanen har vært preget av parallell arbeidet som har foregått og bygget mye på den tidligere planen. Det er gjennomført et omfattende planarbeid som har gått parallelt med klima og miljøplanen og påvirket grunnlaget for planen, dette er for å få en rød tråd i Namsos kommune sitt planverk. Det er fortsatt et stort behov for å styrke kunnskap og kompetanse internt i kommuneorganisasjonen. Samtidig må Namsos kommune raskt iverksette tiltak for å redusere klimagassutslipp både i egen drift og ved å legge til rette for grønne løsninger for bedrifter og innbyggere.

Det er nettopp blitt utarbeidet og vedtatt en arealplan som skal vise til fremtidig arealdisponering i Namsos kommune og sette rammer og betingelser for nye reguleringsplaner og byggesaker. Hensikten er å gi en forutsigbar utnyttelse av arealene. Den er viktig i flere av temaene som blir presentert i klima og miljøplanen, eksempelvis temaene naturmangfold, energiplanlegging og grønnstruktur.

2.2 Tematisk avgrensning

Namsos kommunen skal jobbe etter globale, nasjonale, regionale og lokale målsettinger, strategier og føringer. Med bakgrunn i dette kunne utallige tema og områder blitt omtalt i denne temaplanen. Naturmangfold er introdusert i planen, men holdes på et overordnet nivå da det er behov for kartlegging og større datagrunnlag på området.

2.3 Hvordan bruke planen

Namsos kommunen kan påvirke klima- og miljøarbeidet gjennom sin rolle som samfunnsutvikler, myndighetsutøver, tjenesteyter, innkjøper, eier og drifter. Strategiene omtalt i denne planen skal etterleves gjennom en eller flere av disse rollene.

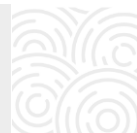
Tjenesteområdene i kommunen har hatt ulikt fokus på klima og miljø, og det er derfor stor variasjon i kunnskap om temaet. Denne temaplanen er første ledd i å skape et felles kunnskapsgrunnlag og sette klima- og miljøarbeidet i system. Planen inkluderer ikke alle klima- og miljøproblemstillinger kommunen møter i daglig drift og i utviklingsprosjekter, men den skal fungere som et utgangspunkt og være retningsgivende for beslutninger. Regjeringen og Miljødirektoratet utarbeider stadig veiledere for hvordan klimavennlige valg skal tas i ulike situasjoner, og disse må brukes aktivt som et supplement til denne temaplanen.

Klimabudsjettet er en del av handlingsprogram med økonomiplan, og klimatiltakene en del av rapporteringsprosessen. I tillegg skal klimabudsjettet revideres årlig, noe som inkluderer vurdering av måloppnåelse og status for klimaarbeidet. Dette vil bidra til riktig prioritering av klimatiltak, samt justering av kurs underveis.

3 Namsos kommunes visjon og hovedmål

I kommuneplanens samfunnsdel for 2020-2032 er kommunens visjon og hovedmål beskrevet. Namsos kommunes visjon er: Sammen skaper vi muligheter. Namsos kommunes to hovedmål er: Innbyggeren er «sambygger» i Namsos kommune, og Namsos kommune har vekst- og utviklingskraft. I dette planarbeidet forsøkes det å etterleve både visjon og hovedmål i lys av temaområdet klima og miljø. For å oppnå både nasjonale, regionale og lokale klimamål vil det i årene fremover være viktig for Namsos kommune å jobbe sammen med innbyggere og næringsliv.

I kommuneplanens samfunnsdel for 2020-2032 fremkommer det at Namsos kommune har valgt ut seks gjennomgående og sektorovergripende tema som skal vektlegges i planarbeidet. Et av disse er klima og miljø. Det er i tillegg en uttrykt målsetting at Namsos kommune skal være med på omskifting til et grønt samfunn, og være en foregangskommune innen miljø- og klimatiltak. Kommunen skal være offensiv i sin klimapolitikk, og målet er å være klimanøytral (netto null utslipp) innen 2030.

4 Nasjonale og regionale føringer

En rekke forskrifter, lover og planer er førende og setter rammer for arbeidet med kommunens klima- og miljøplan. I oversikten nedenfor er det gitt beskrivelser og utdrag fra disse føringene.

4.1 FNs bærekraftsmål

I 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030. Målene gjelder for alle land og er felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. I kommuneplanens samfunnsdel kobles FNs bærekraftsmål sammen med de seks bærebjelkene for planarbeidet. For temaområdet klima og miljø gjelder spesielt bærekraftsmål: 7, 11, 12, 13, 14 og 15.

[Les mer om bærekraftsmålene her.](#)

4.2 Parisavtalen

Parisavtalen er en global klimaavtale og gjennom avtalen er Norge forpliktet til å redusere klimagassutslipp. Det overordnede målet i avtalen er å holde økningen i den globale gjennomsnittstemperaturen godt under 2°C sammenlignet med førindustrielt nivå, og å tilstrebe å begrense temperøkningen til 1,5°C. I tillegg må

hvert land fastsette nasjonale utslippsmål og bidrag som skal oppdateres hvert femte år. [Les mer om Parisavtalen her.](#)

4.3 Klimaloven

I januar 2018 trådte klimaloven i kraft. Loven skal fremme gjennomføring av Norges klimamål som ledd i omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050. I tillegg skal loven fremme åpenhet og offentlig debatt om status, retning og framdrift i dette arbeidet. [Les mer om lov om klimamål her.](#)

4.4 Nasjonale klimamål

I februar 2020 meldte Norge inn et forsterket klimamål for 2030 under Parisavtalen. Målet er at i 2030 skal utslipp av klimagasser reduseres med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenlignet med referanseåret 1990.

Det ene klimamålet for 2050 er at Norge skal bli et lavutslippssamfunn. I Norges lavutslippstrategi forsterket regjeringen det andre klimamålet for 2050. Det forsterkede målet er at klimagassutslippene i 2050 reduseres i størrelsesorden 90 til 95 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990.

Norges forsterkede klimamål under Parisavtalen regner CO₂-opptak fra skog- og arealbruk til null. [Les mer om Norges klimamål her.](#)

4.5 Meld. St. 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021-2030

Meldingen presenterer politikken til regjeringen for å redusere klimagassutslippene i perioden 2021-2030 i tråd med Norges klimamål og i samarbeid med EU. Planen inneholder politikk for å redusere de kvotepliktige og ikke-kvotepliktige utslippene, for å øke opptak av CO₂ og redusere utslipp fra skog og annen arealbruk. [Les hele klimaplanen her.](#)

4.6 Meld.st 36 (2020-2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskapning fra norske energiresurser

Meldingen viser hvordan Norge kan bruke energiresursene til å skape vekst og nye arbeidsplasser. Norges posisjon som energinasjon skal videreutvikles gjennom satsinger på nye næringer, som hydrogen og havvind, styrking av strømmettet og en fremtidsrettet olje- og gassnæring med lave utslipp.

Meldingen bygger videre på regjeringens klimaplan og viser hvordan fornybar energi og strømmettet legger grunnlaget for elektrifisering og utfasing av fossil energi. [Les hele Meld. St. 36 \(2020–2021\)](#)

4.7 Statlige planretningslinjer for klima- og energiomlegging og klimatilpasning

I 2018 ble det vedtatt nye statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Disse har blant annet som formål å sikre at:

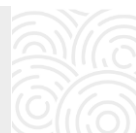
- Kommunene prioriterer arbeidet med å redusere klimagassutslipp.
- Mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene.
- Kommunene bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp og klimatilpasning.

[Les mer om retningslinjene her.](#)

4.8 «Sånn gjør vi det» Trøndelags strategi for klimaomstilling

Trøndelag fylkeskommune vedtok i 2020 regional strategi for klimaomstilling. Denne skal gi inspirasjon og være en ledesnor for hvordan klimaarbeid gjøres i Trøndelag. Det overordnede målet for regionen er: et klimanøytralt Trøndelag i 2030.

I tillegg viser strategien til mål for områdene: mat, transport, bygg, møteplasser, materialbruk og plast, klimatilpasning og karbonbinding. [Se hele strategien her.](#)

5 Klimagassutslipp

I Namsos ønsker flere av innbyggerne at kommunen bidrar til å redusere klimagassutslipp. Fra 2009 til 2023 har utslippene kun sunket med 5,3 prosent, langt fra målet om 50 prosent innen 2030. Jordbruk og veitrafikk står for 75 prosent av alle utslippene innenfor kommunen sine grenser. I 2023 ble det sluppet ut 65 991 tonn CO₂-ekvivalenter. Kommunens direkte utslipp per innbygger er lavere enn snittet i Trøndelag, men indirekte utslipp er ikke kartlagt. Avfallsmengdene er stabile, men fortsatt går over halvparten til forbrenning. For å nå klimamålene trengs bedre datagrunnlag og tydeligere tiltak, særlig for indirekte utslipp og sirkulær økonomi.

Klimatilpasning handler om å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg og iverksette tiltak for å på den ene siden hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte mulighetene som endringene kan innebære. Dette er viktig fordi ekstreme vær- og klimahendelser skjer oftere og blir kraftigere, noe som påvirker hvordan en kommune bør planlegge og driftes

5.1 Direkte utslipp

I Namsos kommune mener flere av innbyggerne at det er viktig for dem at kommune bidrar til å redusere klimagassutslippene i Norge.

Menneskeskapte klimaendringer gir store utfordringer og vil bli mer alvorlige i årene som kommer. FNs klimapanel (IPCC) forsker på hvordan klimaet endrer seg, og publiserer jevnlig rapporter. Ifølge første del av sjette hovedrapport om klimaendringerⁱ har menneskelig aktivitet allerede ført til en global oppvarming på omtrent 1,1°C sammenlignet med førindustrielt nivå. Vis dagens utslipp fortsetter, vil temperaturen øke med 1,5 °C innen 20 år.

Rapporten viser også at ekstremvær blir vanligere, og at klimaendringene rammer alle deler av verden. Av fem mulige framtidsscenarier er det bare i det mest ambisiøse scenariet at vi klarer å holde oppvarmingen under 2 °C. Dette krever raske utslippskutt allerede i dette tiåret, og at vi når netto null utslipp innen 2050ⁱⁱ.

I Namsos kommune har klimagassutslippene innenfor Namsos kommune sine grenser gått ned med 5,3 prosent fra 2009 til 2023. Dette er en liten forbedring, men langt unna målet om 50 prosent reduksjon innen 2030 og at vi er netto null utslipp innen 2050. Tallene gjelder utslipp som skjer innenfor kommunens grenser.

I 2023 slapp kommunen ut totalt 65 991 tonn CO₂-ekvivalenter. Det vil si summen av utslipp fra karbondioksid (CO₂), metan (CH₄) og lystgass (N₂O). Av dette utgjør CO₂ 51 prosent CH₄ 32 prosent og N₂O 17 prosent

Utslippene fordeler seg på sju sektorer: jordbruk, veitrafikk, sjøfart, annen mobil forbrenning, avfall og avløp, energiforsyning og oppvarming. De største kildene er jordbruk, veitrafikk, avfall og avløp, og annen mobil forbrenning. Jordbruk og veitrafikk alene står for omtrent 75 prosent av utslippene.

Det meste av CO₂ kommer fra veitrafikk (ca. 60 prosent Metan og lystgass kommer nesten utelukkende fra jordbruk: 85 prosent av metanutslippene og 95 prosent av lystgassutslippene stammer derfra.

5.2 Klimafotavtrykk

Som nevnt tidligere handler tallene over kun om direkte utslipp, altså utslipp som skjer innenfor Namsos kommunes grenser. Derimot inkluderer kommunens klimafotavtrykk også indirekte utslipp. Dette er utslipp som oppstår ved produksjon og transport av varer og tjenester som brukes i kommunen, men som ofte skjer utenfor kommunegrensen.

Hvis vi ser på Trøndelag som helhet, har en gjennomsnittlig innbygger et direkte utslipp på 6,4 tonn CO₂-ekvivalenter per år. Hvis vi ser på Namsos kommune i 2022 så ligger Namsos kommune under gjennomsnittet med utslipp på 4,8 tonn CO₂-ekvivalenter per år

I arbeidet med denne temaplanen har vi ikke hatt tilgang til data om indirekte utslipp i Namsos kommune. For å få et mer komplett bilde av klimagassutslippene bør kommunen i årene framover jobbe for å skaffe bedre data også for de indirekte utslippene.

5.3 Avfall og avløp

Et høyt produksjons- og forbruksmønster, både i Norge og globalt, fører til økende klimagassutslipp og større avfallsmengder. FN advarer om at dagens overforbruk ikke er bærekraftig dersom vi skal nå klimamålene i Parisavtalen og innfri FNs bærekraftsmål. En omstilling til en mer sirkulær økonomi blir derfor stadig viktigere. I en slik økonomi forsøker man å holde materialer, produkter og ressurser i omløp så lenge som mulig – gjennom reparasjon, oppgradering og gjenbruk. Når produktene ikke lenger kan brukes, bør avfallet materialgjenvinnes og inngå som råstoff i ny produksjon.

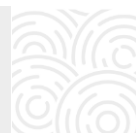
I Namsos kommune har mengden husholdningsavfall variert noe over tid. I 2024 ble det registrert 5 532 tonn husholdningsavfall, som er omtrent på samme nivå som i 2015. 2021 var året med høyest avfallsmengde, mens 2023 hadde den laveste. Til tross for nasjonale mål om økt materialgjenvinning, viser tallene fra 2024 at 53 prosent av husholdningsavfallet i Namsos gikk til forbrenning. Samtidig ble 26 prosent sendt til materialgjenvinning, 15 prosent brukt i biogassproduksjon, og 3 prosent gikk både til kompostering og til deponi. Disse andelene har endret seg lite siden 2015.

Gjenvinningsgraden i kommunen var 85,9 prosent i 2023, noe som er litt høyere enn Trøndelagsgjennomsnittet på 85,2 prosent. Til sammenligning var gjenvinningsgraden i 2015 på 86,5 prosent, og kommunen hadde sitt høyeste nivå i 2019, før en svak nedgang i årene etter.

Utslipp fra avfall og avløp utgjorde i 2023 totalt 2 522 tonn CO₂-ekvivalenter. Dette tilsvarer nesten fire prosent av det totale klimagassutslippet i kommunen. Av disse utslippene kom omtrent 90 prosent fra metan (CH₄) og 10 prosent fra lystgass (N₂O).

5.4 Klimatilpasning

Klimasårbarhetsanalysen for Namsos kommune danner et viktig kunnskapsgrunnlag over Namsos kommune. Den beskriver hvilken risiko ulike klimahendelser vil kunne ha på liv og helse, ytre miljø og materielle verdier mot slutten av dette århundret. Analysen i seg selv lister ikke konkrete fremtidige mål og delmål, men identifiserer utfordringene som disse målene må adressere.

5.5 Mål og delmål

For å redusere Namsos kommunes klimagassutslipp skal prinsippene for sirkulær økonomi integreres i samfunns- og arealplanlegging. Dette gjelder også i kommunens roller som tjenesteleverandør, eier, driftsansvarlig og innkjøper.

Delmål:

- Klimagassutslipp fra kommunal drift skal reduseres med 90 prosent innen 2050.
- Namsos kommune skal reduseres innkjøp av nytt inventar med 40 prosent innen 2030.
- Innen 2030 skal 80 prosent av kommunens innkjøp komme fra miljøsertifiserte leverandører.
- Namsos kommune skal legges bedre til rette for avfallshåndtering, slik at sorteringsgraden i hele kommunen kan øke.

6 Klimatilpasning

Klimatilpasning handler om å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg og iverksette tiltak for å på den ene siden hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte mulighetene som endringene kan innebære. Dette er viktig fordi ekstreme vær- og klimahendelser skjer oftere og blir kraftigere, noe som påvirker hvordan en kommune bør planlegge og driftes.

6.1 Sårbarhet

Kommuner oppfordres til å prioritere arbeidet med å redusere klimagassutslipp og tilpasse seg klimaendringene. Dette inkluderer å sikre at ny utbygging er trygg mot naturfarer både nå og i fremtidens klima, samt mot ulykker og annen samfunnsrisiko. Dette sikres best gjennom tverrfaglig og helhetlig arbeid med samfunns- og arealplaner, risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner.

Klimaanalysen for Namsos kommune har vurdert sannsynligheten og konsekvensene av ulike klimarelaterte hendelser. Disse er gruppert i tre hovedkategorier: økt nedbør, økt vind og et varmere klima. Hver kategori

omfatter ulike naturfenomener som sammen gir et komplekst risikobilde for kommunen.

Økt nedbør inkluderer ekstremnedbør, flom og ulike typer skred. Økt vind omfatter stormskader og stormflo, mens varmere klima innebærer konsekvenser som havstigning, tørke og skogbrann. Analysen vurderer hvordan disse hendelsene påvirker tre hovedområder: liv og helse, ytre miljø, samt materielle verdier og infrastruktur.

6.1.1 Liv og helse

Sårbarhetsanalysen viser at det er isnedfall, jordskred og kvikkleireskred som kan medføre de største konsekvensene og størst risiko for liv og helse. Hendelser som steinsprang, sterk vind, stormflo og skogbrann anses å innebære middels risiko. På lengre sikt peker analysen på helseeffekter som følge av klimaendringer, som økt forekomst av naturlige gifter, for eksempel muggsoppgifter i korn, økt forekomst og nye insektbårne sykdomsetableringer i Norge, forlenget pollensesong, forverret luftforurensning og psykiske belastninger etter naturkatastrofer.

6.1.2 Ytre miljø

Sårbarhetsanalysen viser at det er jordskred, kvikkleireskred, sterke vinder, stormflo, skogbrann og havstigning som kan medføre de største konsekvensene for ytre miljø.

Jord- og kvikkleireskred kan føre til tap av verdifull natur og jordbruksareal. Skogbrann, sterk vind og stormflo kan skade skogområder og medføre forurensning av både land- og havmiljø. Havstigning representerer en langsiktig trussel, spesielt for sårbare økosystemer som hekkeplasser for fugl og strandenger, som risikerer å forsvinne etter hvert som havet stiger.

6.1.3 Materiell verdi

Når det gjelder økonomiske verdier og fysisk infrastruktur, er det et bredt spekter av klimarelaterte hendelser som kan få alvorlige konsekvenser. Oversvømmelse, regnflom, jordskred, kvikkleireskred, sterk vind, stormflo, skogbrann og havstigning er blant de mest kritiske. Jord- og kvikkleireskred

utgjør en betydelig trussel mot bebyggelse og infrastruktur, med potensielt store økonomiske kostnader.

Ved en 200-års stormflo, kombinert med forventet havnivåstigning mot 2090, anslås det at 1088 bygninger, 23 kilometer vei og 8,91 kvadratkilometer areal, inkludert store deler av Namsos sentrum, kan bli oversvømt.

6.2 Mål og delmål

Omstille kommunen til et klimarobust samfunn som er forberedt på effektene av klimaendringene og andre samfunnsrisikoer

Delmål:

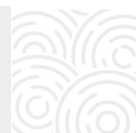
- Namsos kommune skal tilpasse seg et endret klima ved å redusere risikoen fra ekstremvær, herunder flom, skred, isnedfall og kvikkleire, og sikre forsvarlig arealbruk og infrastruktur.
- Namsos kommune skal utforske og forberede seg på mulige langsiktige helsekonsekvenser av klimaendringene
- Namsos kommune skal integrere funnene fra klimasårbarhetsanalysen i kommunens samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid for å møte klimaendringenes utfordringer

7 Energi

Nettoforbruket av elektrisk kraft i Namsos kommune var i 2023 på 255 GWh. Dette viser en gradvis økning siden 2010, da forbruket var 229 GWh. Unntakene var årene 2020 og 2021, hvor forbruket steg kraftig til over 300 GWh, før det falt tilbake til 245 GWh i 2022. Forbruket i 2023 fordelte seg på fem ulike forbrukergrupper: husholdninger, tjenesteyting, bergverksdrift og industri, primærnæringer samt hytter og fritidsboliger.

7.1 Fjernvarme

For andre energikilder enn elektrisitet finnes det ikke detaljerte tall for energiforbruket. Det er likevel rimelig å anta at forbruket av fjernvarme tilsvarer den lokale produksjonen.

I Namsos kommune produseres fjernvarme hovedsakelig av Statkraft Varme, som leverer fjernvarme i Namsos sentrum. Den årlige produksjonen er på 21,5 GWh. Varmen kommer fra en varmesentral som bruker flis som hovedkilde, og noe biovarme leveres fra Moelven. I tillegg finnes det gass- og oljekjeler som brukes ved behov, for eksempel på kalde dager eller ved driftsavbrudd.

Fjernvarmeproduksjonen medfører noe klimagassutslipp, avhengig av hvilke energikilder som brukes. I 2023 sto energiforsyningen i Namsos for utslipp på 186 tonn CO₂-ekvivalenter – i hovedsak knyttet til fjernvarme. Samtidig bidrar fjernvarme til å avlaste strømmettet og redusere elektrisitetsforbruket, noe som styrker energiforsyningssikkerheten.

Ifølge Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)¹ «Strømforbruk mot 2040» vil strømbehovet i Fastlands-Norge øke med 23 TWh fram mot 2040, sammenlignet med 2018. Årsakene er blant annet vekst i kraftkrevende industri, utfasing av fossile energikilder og elektrifisering av transport og andre sektorer. Selv om elektrifisering er viktig for å redusere klimagassutslipp, er det også nødvendig å gjennomføre energieffektiviseringstiltak. Det bidrar både til lavere energiforbruk, redusert behov for ny kraftutbygging og økt forsyningssikkerhet.

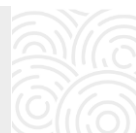
7.2 Energiforbruk

I 2023 hadde Namsos kommune et netto strømforbruk på 255 GWh. Sammenlignet med andre kommuner i Namdalen og Trøndelag er dette et lavt forbruk fordelt per innbygger.

Husholdningene stod for det største strømforbruket med 115 GWh, noe som utgjør 45,2 prosent av det totale forbruket. Deretter følger tjenesteyting med 33,8 prosent bergverksdrift og industri med 10,7 prosent, primærnæringer med 8,2 prosent og hytter og fritidsboliger med 2,2 prosent.

Nasjonale føringer i stortingsmeldingen Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser (Meld. St. 36) peker på at kommunene må prioritere

¹ [Hele NVEs rapport kan leses her.](#)

energieffektivisering i offentlige bygg. I Namsos kommune er energibruken i kommunale formålsbygg høyere enn fylkessnittet, med et forbruk på 176 kWh per kvadratmeter eid areal.

7.3 Mål og delmål

Namsos kommune skal redusere belastningen på strømmettet og bidra til en mer stabil og sikker energiforsyning.

Delmål:

- Redusere energiforbruket fra kommunal drift med 25 prosent innen 2030.
- Namsos kommune skal legge til rette for energieffektiviteten for å avlaste strømmettet og styrke forsyningssikkerheten.
- Namsos kommune skal øke bruken av smarte og energieffektive løsninger i kommunale formålsbygg.

8 Transport

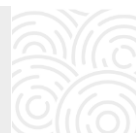
Veitrafikk er den nest største kilden til klimagassutslipp i Namsos kommune. I 2023 sto den for 20 328 tonn CO₂-ekvivalenter, noe som utgjør nær 31 prosent av kommunens totale utslipp.

Utslippene kommer fra fire hovedgrupper kjøretøy. Tunge kjøretøy sto for 8 028 tonn, personbiler for 7 114 tonn, busser for 2 675 tonn og varebiler for 2 510 tonn CO₂-ekvivalenter.

8.1 Utslipp

Det er nasjonale mål om elektrifisering av samfunnet for å redusere klimagassutslipp, særlig innen transport og industri. I Namsos kommune har vi ikke sett en stor økning i utslippene fra energiforsyning, selv om det elektriske forbruket har økt noe. Dette kan tyde på at elektrifisering skjer som erstatning for fossile energikilder, noe som er positivt for klimaet.

Samtidig har netto strømforbruket i kommunen vært relativt stabilt, mens antallet registrerte elbiler blant innbyggerne i kommunen har økt. Dette kan tyde på at elektrifisering av transportsektoren skjer uten at det gir stort ekstra press

på strømmettet. Spesielt kan økningen i strømforbruk i husholdningene henge sammen med flere elbiler og ladbare hybrider.

I Nasjonal transportplan for 2022-2033 er følgende mål beskrevet:

- I 2025 skal alle nye personbiler, lette varebiler og nye bybusser være nullutslippskjøretøy.
- I 2030 skal alle nye tyngre varebiler, 75 prosent av nye langdistanse busser og 50 prosent av nye lastebiler være nullutslippskjøretøy.

Transportøkonomisk institutt (TØI)² understreker i sin rapport at elektrifisering, enten gjennom batteri, hydrogen eller ladbare hybrider, er avgjørende for å nå disse målene.

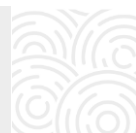
8.1.1 Personbiler

I 2024 var det registrert 8 309 personbiler i Namsos kommune. Rundt 72 prosent av disse var bensin- eller dieselbiler, mens cirka 17 prosent var elbiler. Resten var ulike typer hybridbiler. Andelen el- og hybridbiler har økt betydelig: I 2020 utgjorde de bare 10 prosent av bilene, mens andelen i 2024 har steget til nesten 30 prosent. Dette viser at det fortsatt er stort potensial for å øke antallet nullutslippskjøretøy i kommunen.

Utslippene fra de fleste kilder har økt fra 2009 til 2023, men utslipp fra personbiler har gått ned siden 2019. Dette sammenfaller med at antallet elbiler har økt kraftig, fra 195 i 2019 til 1 431 i 2024, og andelen bensin- og dieselbiler har falt med over 10 prosent. Dette tyder på en klar sammenheng mellom redusert utslipp fra personbiler og økt bruk av elbil.

Samtidig er det viktig å merke seg at Namsos har et stort geografisk areal, med spredt bosetting og næringsliv. Derfor vil det fortsatt være behov for biltrafikk for å opprettholde aktivitet og bosetting i hele kommunen.

² [TØI rapport 1744/2019, hele rapporten kan leses her.](#)

8.1.2 Tjeneste transport

Når tjenestebiler skal byttes ut, har Namsos kommune bestemt at det i hovedsak skal investeres i elbiler. Samtidig må det tas hensyn til beredskap, tilgjengelighet og kjørelengde – spesielt fordi kommunen har stort areal og spredt bosetting. Derfor kan det i enkelte tilfeller være nødvendig å velge andre alternativer. Om dette skal være fossil- eller hybridbiler, må vurderes i hver enkelt situasjon og baseres på teknologisk utvikling og behovet for å sikre god tjenestekvalitet.

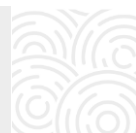
I 2020 fikk Namsos kommune støtte fra Klimasats til prosjektet «Elsykler i tjeneste», der vi skulle bruke elsykler i kommunal drift som erstatning for bilbruk i tjeneste. I mai 2021 ble det kjøpt inn 20 elsykler, som ble prøvd ut ved 18 ulike arbeidssteder. Ifølge en rapport fra Transportøkonomisk institutt (TØI) har elsykler størst klimaeffekt når de erstatter bilreiser – spesielt for biler med høye utslipp. Rapporten peker også på at elsykler kan ha indirekte klimaeffekter, blant annet ved å inspirere flere til å prøve og kjøpe elsykkel.

Etter prosjektet har kommunen opplevd økt etterspørsel etter elsykler på tjenestestedene. Hvert år kommer det nye forespørsler om tilgang på flere elsykler.

8.2 Kollektivt og offentlig tilgjengelig tilbud

I 2024 er det kun registrert sju busser i Namsos kommune, og alle er dieseldrevne. Dette er en betydelig nedgang fra tidligere år – i 2016 var det 50 registrerte busser, og 25 i 2019. Det er viktig å merke seg at mange av bussene som trafikkerer i Namsos ikke nødvendigvis er registrert i kommunen, så tallene gir ikke hele bildet av bussdriften.

For å sikre mobilitet for både innbyggere og næringsliv må klimavennlige transportformer spille sammen. Gange, sykling og kollektivtransport bør prioriteres, mens nullutslippskjøretøy vil være nødvendig der disse alternativene ikke strekker til. Mange i Namsos bor spredt og utenfor sentrale områder, noe som gjør bil til den mest praktiske løsningen, men også en utfordring for å redusere klimautslipp.

Mellom 2015 og 2024 ble det registrert 115 trafikkulykker i kommunen. Over 60 prosent av de skadde var bilførere eller passasjerer, mens fotgjengere og syklister utgjorde under 20 prosent, spesielt i de mer alvorlige ulykkene. I dag har Namsos kommune 25 km tilrettelagte sykkelveier, en økning fra 18 km i 2018. Det er 105 km med kommunale veier som har belysning.

Det er viktig å satse på tiltak som gjør det enklere og tryggere å gå og sykle. Flere innbyggere mener at fremkommeligheten for gående og syklende bør prioriteres over biltrafikk. Det finnes et stort utviklingspotensial, og kommunen bør jobbe målrettet med både fysiske tiltak og kartlegging av behov.

I 2022 ble det startet opp et Klimasats-prosjektet «Tilrettelegging for gående og syklende». Prosjektet gjennomførte en kartlegging av bevegelsesmønster, identifisere utfordringer og forbedringsområder, samt gjennomgikk eksisterende reguleringsplaner for urealiserte gang- og sykkelveier. Målet er å få et godt kunnskapsgrunnlag som brukes i arealplanlegging, andre relevante temaplaner og områder fremover.

8.3 Pendling

I 2024 pendlet 1 415 personer ut av Namsos kommune, mens 1 545 personer pendlet inn. Det betyr at kommunen hadde en netto innpendling på 94 personer. Dette er en nedgang fra 2020, da netto innpendling var 252 personer. Antallet som pendler inn har holdt seg stabilt, mens flere pendler ut av kommunen.

Sysselsettingsbidraget i Namsos er over 1, noe som betyr at kommunen har flere arbeidsplasser enn sysselsatte innbyggere. Namsos bidrar derfor positivt til sysselsettingen i regionen.

De fleste som pendler inn til Namsos kommer fra Overhalla og Steinkjer. Over 600 personer kommer fra Overhalla, og rundt 180 fra Steinkjer. Samtidig pendler nesten 300 personer fra Namsos til Overhalla, og nærmere 200 til Trondheim.

Hvordan folk reiser til og fra arbeid, for eksempel om de kjører bil, samkjører, tar buss eller bruker andre transportmidler, vet vi lite om. Dette er et tema som kan

være nyttig å undersøke i en framtidig plan, men per i dag finnes det ikke godt nok datagrunnlag for å gjøre en vurdering.

Våren 2025 ble Namsos kommune med i AtB sitt samkjøringsprosjekt «samkjør Trøndelag». Samkjøring Trøndelag er et toårig prøveprosjekt fra AtB i Levanger, Verdal, Frosta, Steinkjer, Namsos, Overhalla, Nærøysund, Snåsa, Inderøy og Røros. Samkjøring betyr å dele bilreisen med andre som skal samme vei. I stedet for at hver person kjører sin egen bil, kan flere reise sammen og dele på transportkostnadene.

8.4 Mål og delmål

Redusere klimagassutslipp og transportbehov ved hjelp av bærekraftig arealplanlegging, bedre klimavennlig infrastruktur og transportløsninger, og ved å legge til rette for miljøvennlige reisemåter, både i samfunnet og i kommunens egen drift.

Delmål:

- Fase ut fossile tjenestebiler og sikre at minst 80 prosent av kommunens tjenestebiler er nullutslippskjøretøy innen 2030.
- Namsos kommune skal legge til rette og fremme bærekraftige reisemønstre og redusere transportbehovet og redusere klimagassutslippene fra transportsektoren.
- Namsos kommune skal vurdere konkrete infrastrukturprosjekter for gående og syklist
- Namsos kommune skal vurdere og styrke kollektivtilbudet der det er behov og hensiktsmessig.

9 Bygg og anlegg

Direkte utslipp fra bygg- og anleggssektoren står for omtrent 3 prosent av de totale klimagassutslippene i Namsos kommune. Dette inkluderer både utslipp fra oppvarming og fra maskiner og kjøretøy brukt i bygge- og anleggsarbeid. Utslipp fra oppvarming gjelder næringsbygg og boliger, og kommer hovedsakelig fra fossil oppvarming og vedfyring. Selv om CO₂ fra vedfyring regnes som klimanøytralt, fører det likevel til utslipp av metan og lystgass, som inngår i

regnskapet. Fra 2009 til 2023 har utslipp fra oppvarming blitt redusert med over 75 prosent, hovedsakelig som følge av det nasjonale forbudet mot oljefyring, som tidligere utgjorde rundt halvparten av utslippene i denne kategorien.

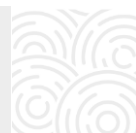
Utslipp fra bygg- og anlegg er også en del av kategorien "annen mobil forbrenning", som inkluderer utslipp fra avgiftsfri diesel brukt i maskiner i blant annet bygg og anlegg, jordbruk og skogbruk. I denne sammenhengen ser vi kun på utslippene fra bygg og anlegg, som i 2023 utgjorde 1 051 tonn CO₂-ekvivalenter. Utslippene var tidligere stigende, med en topp i 2019 på 2 389 tonn, men har siden 2020 gått betydelig ned og holdt seg stabile.

9.1 Byggenæringens klimaavtrykk

Globalt står byggenæringen for rundt 40 prosent av klimagassutslippene. Klimabelastningen fra bygg kommer blant annet fra materialvalg, byggeprosessen, transport, energibruk i drift og vedlikehold, samt ved ombygging eller nedrivning. Sektoren forbruker store mengder materialer og produserer mye avfall. Selv om disse aktivitetene fører til utslipp, registreres mange av dem ikke i kommunens klimagassregnskap fordi de skjer utenfor kommunegrensene.

På byggeplasser kommer store utslipp fra bruk av diesel og propan – noe som er inkludert i kategorien "annen mobil forbrenning". Likevel finnes det allerede mer klimavennlige løsninger, som elektriske anleggsmaskiner, fjernvarme i stedet for dieselaggregater og alternative drivstoff som biogass. For å ta i bruk disse løsningene må kommunen stille tydelige miljøkrav i anbud og ha dialog med leverandører om beste tilgjengelige teknologi.

Bruk av miljøsertifiseringer som BREEAM-NOR og Svanemerket kan også sikre at nye bygg og rehabiliteringsprosjekter gjennomføres på en mer bærekraftig måte. Disse ordningene stiller strengere krav enn dagens byggeforskrifter og dokumenterer miljøhensyn i hele byggeprosessen. Namsos kommune sin nye barnehage, Høknes barnehage, som ble ferdig høsten 2024 ble BREEAM-NOR sertifisert.

SINTEF³ har pekt på at rehabilitering i mange tilfeller bør prioriteres fremfor nybygg. Dette fordi nybygg har høye klimagassutslipp i oppstartsfasen, som det kan ta flere tiår å kompensere for gjennom energieffektiv drift. Rehabilitering reduserer utslipp ved å gjenbruke eksisterende materialer og infrastruktur.

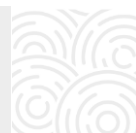
9.2 Eiendomsstrategi og klimasatsing

Namsos kommune vedtok i 2021 en eiendomsstrategi som omfatter en samlet bygningsmasse på omtrent 152 800 kvadratmeter, inkludert eierskap i ulike selskapsformer. Dette arealet ligger betydelig over det nasjonale gjennomsnittet målt per innbygger. Basert på kommunens folketall burde det ideelle arealet vært rundt 90 000 kvadratmeter. I tillegg har kommunen, som mange andre norske kommuner, et betydelig vedlikeholdsetterslep. Den vedtatte strategien skal nå revideres og vil være førende for hvordan kommunen forvalter sine eiendommer i årene fremover.

Ambisjonen er at eiendomsforvaltningen i større grad skal være bærekraftig og bidra til redusert klimabelastning. Det legges opp til at det totale arealforbruket skal reduseres over en tiårsperiode, samtidig som det skal gjennomføres riktig og systematisk vedlikehold. Økt fokus på arealeffektivisering vil også bidra til at kommunen bruker ressursene sine bedre, både økonomisk og miljømessig. Godt vedlikehold vil dessuten kunne forlenge levetiden til eksisterende bygg, noe som i mange tilfeller gjør rehabilitering til et bedre alternativ enn å bygge nytt.

I tråd med strategien skal eiendomsenheten arbeide for å redusere klimagassutslippene fra kommunens bygg, benytte miljøvennlige materialer og senke energibruken. Det stilles krav om at alle byggeprosjekter med en kostnad over 10 millioner kroner skal inkludere et CO₂-regnskap. Kommunens forvaltning av bygningsmassen skal i tillegg være basert på et livssyklusperspektiv, der både utslipp, ressursbruk og driftskostnader vurderes i et langsiktig perspektiv.

³ [Les hele SINTEF-rapporten her.](#)

Denne helhetlige tilnærmingen skal gjøre det mulig å utvikle eiendomsporteføljen på en måte som både tar hensyn til klima og økonomi, samtidig som den støtter opp under gode tjenester og bærekraftig samfunnsutvikling.

9.3 Energieffektivisering

Energibruken per kvadratmeter i kommunale formålsbygg ligger i dag på 176 kWh, som er over fylkessnittet på 117 kWh. Dette viser at det finnes et stort forbedringspotensial når det gjelder energieffektiv drift. Samtidig uttrykker innbyggerne et ønske om at kommunen tar større ansvar for energibruk og -produksjon, blant annet ved å investere i solceller og energieffektive løsninger.

Det er også et tydelig innbyggerønske om å bevare og gjenbruke eksisterende bygg, fremfor å rive og bygge nytt. Dette vil være viktig for både klima og ressursbruk, og vurderes som et sentralt prinsipp i den kommende revisjonen av eiendomsstrategien. Sanering av bygg skal kun skje der det er fare for sikkerhet eller hindrer tjenesteproduksjon.

Samtidig etterlyses bedre tilbud og fasiliteter for barn og unge. Dette peker på at investeringer i bygg og anlegg må ta hensyn til både klima, bærekraft og sosiale behov.

9.4 Mål og delmål

Redusere klimapåvirkning fra bygg- og anleggsprosjekter gjennom energieffektive løsninger, bærekraftig arealbruk og krav om utslippsfrie eller lavutslippsmaskiner og materialvalg.

Delmål:

- Namsos kommune skal arbeide for betydelig reduksjon av både direkte og indirekte utslipp fra hele bygg- og anleggssektoren, i tråd med målet om klimanøytralitet.
- Namsos kommune skal redusere sin bygningsmasse, da både lokaler som kommunen eier og lokaler som kommunen leier.

- Namsos kommune skal bidra til økt materialgjenvinning, ombruk og gjenbruk i byggeprosjekter, og legge til rette for sirkulære løsninger gjennom planlegging, anskaffelser og prosjektering.
- Namsos kommune skal fremme ombruk av bygg fremfor sanering, med unntak hvor sikkerhet kan bli et problem eller det skaper en risiko for eksisterende tjenesteproduksjon.
- Namsos kommune skal stille tydelige klima- og miljøkrav i sine byggeprosjekter og anskaffelser, med vekt på lavutslippsmaterialer, avfallshåndtering, gjenbruk og bærekraftig ressursbruk.

10 Natur, areal og landbruk

Namsos kommune vedtok våren 2025 arealplanen for Namsos kommune 2025-2036. Bestemmelsene i arealplanen støtter opp under natur, areal og landbruk ved å sikre bærekraftig arealbruk, redusere risiko for naturfarer, ivareta naturmangfold, legge til rette for klimatilpasning, tenke på grønnstrukturer og naturtilgang og miljøvennlige løsninger i arealforvaltningen.

Flere av Innbyggerne i Namsos kommune mener det ikke er akseptabelt å bygge ned friluftsområder eller mark for å gi plass til boliger og næringsvirksomhet.

Landbruket i Namsos kommune står for hele 44 prosent av de totale klimagassutslippene. Utslippene fordeler seg på fordøyelsesprosesser hos husdyr, gjødselhåndtering og bruk av jordbruksarealer. Av dette utgjør fordøyelsesprosesser 22 prosent av det totale utslippet, gjødselhåndtering 9 prosent og jordbruksarealer 13 prosent.

10.1 Drøfting Natur, areal og landbruk

10.1.1 Natur

Namsos kommune har de siste årene hatt en gradvis økning i andelen vernet areal. I 2022 var 11,7 prosent av landarealet vernet, opp fra 10,7 prosent i 2018. Til havs er kun 1 km² vernet, et tall som har vært uendret siden 2018. Kommunen

har også vist tydelig miljøengasjement gjennom ryddeaksjoner. Mellom 2019 og 2022 ble det samlet inn totalt 10 595 kilo avfall, mest i 2019.

Over 50 prosent av arealet i Namsos kommune er dekket av skog. Skog binder store mengder karbon når trærne vokser, særlig i vekstfasen hvor det produseres mest biomasse. For å sikre optimal karbonbinding bør skogen forvaltes slik at trærne får god vekst.

Tap av biologisk mangfold er en like stor global miljøutfordring som klimaendringene. Et arealregnskap kan gi oversikt over arealendringer, behov for kartlegging, økologisk tilstand, og utvikling i naturmangfoldet i kommunen. Klimapanelets scenarier viser at det er mulig å legge til rette for karbonbinding i jord og skog uten at det går på bekostning av naturmangfold eller andre bærekraftsmål.

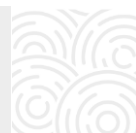
10.1.2 Areal

En stor del av landbruksarealet i kommunen brukes til og er best egnet til grasdyrking og beiting. Det betyr at det fortsatt bør drives med husdyrhold, selv om det innebærer utslipp av metan og lystgass.

God forvaltning og god agronomisk drift av arealene vil bidra til minst mulig klimagassutslipp for hver produsert enhet. Det vil også kunne bidra til bedre karbonlagring i jorda. Potensialet for karbonlagring i jord vil variere ut ifra faktorer som geografi, klima og jordsmonn. Det er behov for forskning på området, men basert på dagens tilgjengelige kunnskap peker NIBIO⁴ på bruk av fangvekster og biokull som tiltakene med størst effekt og gjennomførbarhet i Norge.

I 2023 ble det kun oppført 54 nye bygg – vesentlig lavere enn tidligere, og lavest siden 2018. De fleste nye bygg er plassert nær tettsteder og består hovedsakelig

⁴ [Les hele rapporten fra NIBIO her.](#)

av garasjer, uthus og eneboliger. Grønne områder utgjorde 2,8 prosent av det bebygde arealet i 2024, et nivå som har vært relativt stabilt de siste ti årene.

10.1.3 Landbruk

En stor del av landbruksarealet i Namsos kommune brukes til, og er best egnet for, grasdyrking og beite. Dette tilsier at husdyrhold fortsatt bør opprettholdes, selv om det medfører utslipp av metan og lystgass.

God forvaltning og agronomisk drift av disse arealene vil bidra til lavest mulig klimagassutslipp per produsert enhet. Samtidig kan dette forbedre karbonlagringen i jorda. Potensialet for karbonbinding varierer med geografi, klima og jordsmonn. Det er fortsatt behov for mer forskning på området, men basert på dagens kunnskap peker NIBIO på bruk av fangvekster og biokull som de mest effektive og gjennomførbare tiltakene i norsk landbruk.

10.2 Mål og delmål

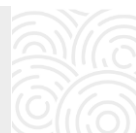
Bevare og forvalte arealressurser på en måte som styrker naturlig karbonlagring, biomasseproduksjon og naturmangfold, gjennom kunnskapsbasert planlegging, miljøvirkemidler og samarbeid med fagmiljøer.

Delmål:

- Namsos kommune skal støtte omstillingen til et mer bærekraftig og utslippsreducerende landbruk i kommunen
- Namsos kommune skal legge til rette for bevaring, styrke og gjennomretting av naturmangfoldet
- Namsos kommune skal sikre bærekraftig arealbruk
- Namsos kommune skal støtte reduksjon i veksten i fysisk nedbygd areal

11 Innsatsområder

Innsatsområder er prioriterte retninger eller satsingsområder som viser *hvordan* kommunen skal jobbe for å nå sine mål og delmål innenfor for eksempel klima, miljø og bærekraft.

11.1 Energiberedskap og energieffektivisering i kommunale bygg

Innbyggere etterspør at kommunen tar et større ansvar for både energiproduksjon og forbruk. Solceller på kommunale bygg, varmegjenvinning og annen lokal fornybar energiproduksjon kan bidra til lavere utslipp, redusert sårbarhet og økt energiberedskap.

Ved å gjennomføre målrettede energieffektiviseringstiltak i formålsbygg og annen bygningsmasse, kan både utslipp og driftskostnader reduseres. Dette innebærer kartlegging av energibruk, investering i energieffektive løsninger og riktig vedlikehold.

11.2 Beredskap, planlegging og samfunnssikkerhet

Namsos kommune skal sikre at all samfunns- og arealplanlegging tar høyde for klimaendringer. Det innebærer å integrere klimarisiko i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, samt i reguleringsplaner og fagplaner

Dette omfatter hvordan Namsos kommune skal håndtere akutte klimarelaterte hendelser og styrke samfunnets evne til å tåle påkjenninger. Kommunen skal også arbeide for at eksisterende bygninger og infrastruktur som allerede ligger utsatt til, sikres eller tilpasses. Ved større byggeprosjekter må det gjennomføres vurderinger av fremtidig klimarisiko og forventet levetid. Kommunen skal stille tydelige krav til utbyggere om klimatilpasning og tverrfaglig samarbeid. Slik legger kommunen til rette for en trygg og bærekraftig utvikling i møte med et endret klima.

11.3 Arealforvaltning for klima og natur

For å nå målene om reduserte utslipp, bevaring av naturmangfold og styrket karbonlagring, må kommunen planlegge arealbruk helhetlig og langsiktig. Dette innebærer prioritering av fortetting og transformasjon fremfor nedbygging av natur, bevaring av grøntområder og aktiv bruk av arealregnskap og økologisk tilstand som beslutningsgrunnlag.

11.4 Bærekraftig transport og mobilitet

Utslipp fra transport utgjør en betydelig del av klimagassutslippene i Namsos. Et sentralt innsatsområde er derfor å redusere transportbehov og legge til rette for klimavennlig mobilitet gjennom bedre infrastruktur, tjenestebiler uten utslipp og styrking av gang-, sykkel- og kollektivtilbud.

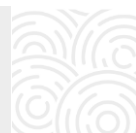
11.5 Klimavennlig bygg og eiendomsforvaltning

Bygg- og anleggssektoren gir store direkte og indirekte utslipp. Kommunen skal lede an i bruk av klimavennlige byggemetoder, energieffektivisering, fornybar energi alternativer og klimakrav i anskaffelser. Vedlikehold og arealeffektivisering skal prioriteres fremfor nybygg, uten at det går ut over sikkerheten og kvaliteten i våre tjenester.

Kommunen har et handlingsrom gjennom anskaffelser og regulering. Ved å stille tydelige klima- og energikrav i anbudsprosesser, kan kommunen bidra til et markedsskifte. Dette inkluderer krav om CO₂-regnskap, bruk av fossilfrie eller elektriske anleggsmaskiner, og materialvalg med lav klimabelastning. Dialog med leverandører er viktig for å sikre gjennomførbare løsninger.

11.6 Utslippsreduksjon i landbruksplanlegging og styrke karbonlagring

Landbruket er den største utslippskilden i kommunen, men spiller også en nøkkelrolle i karbonlagring og bærekraftig arealbruk. Gjennom samarbeid og kunnskapsutvikling kan utslipp reduseres uten å svekke matproduksjon. Kommunen skal være en pådriver for bevaring av natur og økosystemtjenester, samt styrke engasjementet hos innbyggere og næringsliv. Tiltakene må også knyttes til klimatilpasning, avfallshåndtering og økt bevissthet.

12 Oppsummering og oppfølging av planen

12.1 Oppsummering av mål og delmål

12.1.1 Klimagassutslipp

Mål: For å redusere Namsos kommunes klimagassutslipp skal prinsippene for sirkulær økonomi integreres i samfunns- og arealplanlegging. Dette gjelder også i kommunens roller som tjenesteleverandør, eier, driftsansvarlig og innkjøper.

Delmål:

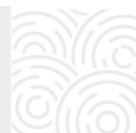
- Klimagassutslipp fra kommunal drift skal reduseres med 90 prosent innen 2050.
- Namsos kommune skal reduseres innkjøp av nytt inventar med 40 prosent innen 2030.
- Innen 2030 skal 80 prosent av kommunens innkjøp komme fra miljøsertifiserte leverandører.
- Namsos kommune skal legges bedre til rette for avfallshåndtering, slik at sorteringsgraden i hele kommunen kan øke.

12.1.2 Klimatilpasning

Mål: Omstille kommunen til et klimarobust samfunn som er forberedt på effektene av klimaendringene og andre samfunnsrisikoer

Delmål:

- Namsos kommune skal tilpasse seg et endret klima ved å redusere risikoen fra ekstremvær, herunder flom, skred, isnedfall og kvikkleire, og sikre forsvarlig arealbruk og infrastruktur.
- Namsos kommune skal utforske og forberede seg på mulige langsiktige helsekonsekvenser av klimaendringene
- Namsos kommune skal integrere funnene fra klimasårbarhetsanalysen i kommunens samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid for å møte klimaendringenes utfordringer

12.1.3 Energi

Mål: Namsos kommune skal redusere belastningen på strømmettet og bidra til en mer stabil og sikker energiforsyning.

Delmål:

- Redusere energiforbruket fra kommunal drift med 25 prosent innen 2030.
- Namsos kommune skal legge til rette for energieffektiviteten for å avlaste strømmettet og styrke forsyningssikkerheten.
- Namsos kommune skal øke bruken av smarte og energieffektive løsninger i kommunale formålsbygg.

12.1.4 Transport

Mål: Redusere klimagassutslipp og transportbehov ved hjelp av bærekraftig arealplanlegging, bedre klimavennlig infrastruktur og transportløsninger, og ved å legge til rette for miljøvennlige reisemåter, både i samfunnet og i kommunens egen drift.

Delmål:

- Fase ut fossile tjenestebiler og sikre at minst 80 prosent av kommunens tjenestebiler er nullutslippskjøretøy innen 2030.
- Namsos kommune skal legge til rette og fremme bærekraftige reisemønstre og redusere transportbehovet og redusere klimagassutslippene fra transportsektoren.
- Namsos kommune skal vurdere konkrete infrastrukturprosjekter for gående og syklist
- Namsos kommune skal vurdere og styrke kollektivtilbudet der det er behov og hensiktsmessig.

12.1.5 Bygg og anlegg

Mål: Redusere klimapåvirkning fra bygg- og anleggsprosjekter gjennom energieffektive løsninger, bærekraftig arealbruk og krav om utslippsfrie eller lavutslippsmaskiner og materialvalg.

Delmål:

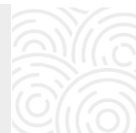
- Namsos kommune skal arbeide for betydelig reduksjon av både direkte og indirekte utslipp fra hele bygg- og anleggssektoren, i tråd med målet om klimanøytralitet.
- Namsos kommune skal redusere sin bygningsmasse, da både lokaler som kommunen eier og lokaler som kommunen leier.
- Namsos kommune skal bidra til økt materialgjenvinning, ombruk og gjenbruk i byggeprosjekter, og legge til rette for sirkulære løsninger gjennom planlegging, anskaffelser og prosjektering.
- Namsos kommune skal fremme ombruk av bygg fremfor sanering, med unntak hvor sikkerhet kan bli et problem eller det skaper en risiko for eksisterende tjenesteproduksjon.
- Namsos kommune skal stille tydelige klima- og miljøkrav i sine byggeprosjekter og anskaffelser, med vekt på lavutslippsmaterialer, avfallshåndtering, gjenbruk og bærekraftig ressursbruk.

12.1.6 Natur, areal og landbruk

Mål: Bevare og forvalte arealressurser på en måte som styrker naturlig karbonlagring, biomasseproduksjon og naturmangfold, gjennom kunnskapsbasert planlegging, miljøvirkemidler og samarbeid med fagmiljøer.

Delmål:

- Namsos kommune skal støtte omstillingen til et mer bærekraftig og utslippsreducerende landbruk i kommunen
- Namsos kommune skal legge til rette for bevaring, styrke og gjennomretting av naturmangfoldet

- Namsos kommune skal sikre bærekraftig arealbruk
- Namsos kommune skal støtte reduksjon i veksten i fysisk nedbygd areal

12.2 Oppfølging av planen

Oppfølging av klima- og miljøplanen vil i stor grad skje gjennom klimabudsjettet, planens handlingsdel, som vil revideres årlig. I klimabudsjettet vil klimatiltak synliggjøres og da tiltakene skal rapporteres på vil oppfølging sikres.

I denne temaplanen er det valgt å utforme mål og delmål for de ulike kapitlene Klimagassutslipp, energi, transport, bygg og anlegg, og natur, areal og landbruk. Klimabudsjettet kan imidlertid også inneholde tiltak som går utover disse temaområdene. Dette fordi kommunen skal være med på omskiftning til et grønt samfunn, noe som innebærer at det må jobbes aktivt med FNs bærekraftsmål og andre nasjonale og regionale føringer, omtalt i kapittel 4.

13 Referanser

Utarbeidet kunnskapsgrunnlag

Bærekraftsrapporten for Namsos kommune

Innbygger undersøkelsen for Namsos kommune

Klimasårbarhetsanalysen for Namsos kommune

<https://www.regjeringen.no/no/tema/fns-barekraftsmal/id2590133/>

<https://lovdata.no/dokument/TRAKTAT/traktat/2015-12-12-32?q=parisavtalen>

<https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/klima/innsiktsartikler-klima/de-internasjonale-klimaforhandlingene/id2741333/>

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-60?q=klimalov>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-oppdatering-av-klimalovens-klimalmal-for-2030-og-2050/id2829986/?expand=horingsbrev>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-13-20202021/id2827405/>

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469?q=klima%20og%20energiplanlegging>

<https://www.trondelagfylke.no/contentassets/4ac3e1bb2dc94358b0c28b83b205770f/sann-gjor-vi-det-trondelags-strategi-for-klimaomstilling.pdf>

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/fns-klimapanel-ipcc/dette-sier-fns-klimapanel/sjette-hovedrapport-forste-delrapport/hovedfunn-forste-delrapport/>

<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/?area=707§or=-2>

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonal-strategi-for-ein-gron-sirkular-okonomi/id2861253/>

<https://www.statkraftvarme.no/om-statkraftvarme/vare-anlegg/namsos/>

<https://www.statkraftvarme.se/no/om-statkraftvarme/vare-anlegg/norge/Namsos/>

http://publikasjoner.nve.no/rapport/2019/rapport2019_22.pdf

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-20-20202021/id2839503/>

<https://www.toi.no/publikasjoner/360-graders-analyse-av-potensialet-for-nullutslippskjoretøy-article35999-8.html>

<https://www.ssb.no/statbank/table/07849>

<https://www.toi.no/getfile.php?mmfileid=49973>

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/kutte-utslipp-av-klimagasser/klima-og-energitiltak/bygg-og-anlegg/utslippsfrie-byggeplasser/>

https://www.regjeringen.no/contentassets/ad0ed9a4428a4ea585030442d17b8d9a/stiftelsen_miljomerking_vedlegg_tek17_svanemerket_og_-breeam_nor_for_leilighetsbygg.pdf?uid=Stiftelsen_Milj%C3%B8merking_vedlegg_TEK17_Svanemerket_og_BREEAM_NOR_for_leilighetsbygg

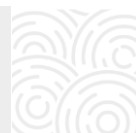
https://www.sintefbok.no/book/index/1268/groent_er_ikke_bare_en_farge_baere_kraftige_bygninger_eksisterer_allerede

https://namsos.kommune.no/planportal/_f/p16/ib5569825-1def-4b66-829d-9054df67b862/eiendomsstrategi-2021-2025.PDF

<https://www.bondelaget.no/klima/landbrukets-klimaplan-pdf/>

<https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2591077>

<https://namsos.kommune.no/planportal/temaplaner-og-strategier/temaplaner/landbruksplan/>

Sammen skaper vi muligheter

E-post:

postmottak@namsos.kommune.no

Tlf. sentralbord:

74 21 71 00

Postadresse:

Stavarvegen 2, 7856 JØA

Besøksadresse:

Abel Margrethe Meyers gt 12, Namsos (Samfunnshuset)

Hjemmeside:

namsos.kommune.no